

Scenariusz Lekcji

Zranieni – ranią,
skrzywdzeni – krzywdzą.
Jak nie dać się dyskryminacji.

AUTOR:
Przemek Staroń

Nauczyciel Roku 2018 ♡

BRAINLY

WSTĘP

Macie Państwo do dyspozycji scenariusz lekcji o dyskryminacji. To luźna propozycja, z której możecie skorzystać. Znajdziecie tu kilka metod pracy oraz propozycje ćwiczeń, które mogą być inspirujące i przydatne podczas zajęć o wartościach etycznych na lekcjach wychowawczych, języku polskim, filozofii czy etyce. Zajęcia wzmacniają również poczucie wspólnoty, przynależności do grupy, uczą współpracy i empatii. Jednak dobór zadań, metod i form pracy zależy tylko od Was, potrzeb, oczekiwań, poziomu i wieku Waszych uczniów i uczennic. Ważne jest również to, czy lekcja będzie prowadzona w wersji klasycznej czy jednak online. Scenariusz powstał na bazie mojej lekcji, którą prowadziłem w ramach Tęczowego Piątku, jednak wtedy miała ona inny wymiar, gdyż odbywała się w formie webinaru. Dlatego przedstawiony poniżej scenariusz nie odpowiada jej 1:1 i został przeze mnie zmodyfikowany.

Przemek Staroń

SCENARIUSZ LEKCJI GODZINY WYCHOWAWCZEJ, ETYKI, FILOZOFII LUB WARSZTATÓW PSYCHOLOGICZNYCH

„Zranieni – ranią, skrzywdzeni – krzywdzą. Jak nie dać się dyskryminacji”

Czas trwania zajęć:

1/2 godziny lekcyjnej, w zależności od potrzeb i możliwości grupy.

Temat:

Zranieni - ranią, skrzywdzeni- krzywdzą. Jak nie dać się dyskryminacji.

Cele lekcji:

- uczeń/uczennica uzmysławia sobie, czym jest i na czym polega dyskryminacja, skąd się bierze, jak może się przejawiać i jakie może mieć konsekwencje
- uczeń/uczennica wie, co powinien/powinna zrobić w sytuacji, gdy obserwuje dyskryminację i wykluczenie - oraz jak skutecznie na nie reagować
- uczeń/uczennica zna sposoby i metody radzenia sobie z dyskryminacją
- uczeń/uczennica wie, gdzie szukać pomocy w razie bycia dyskryminowanym/ dyskryminowaną

Grupa docelowa:

uczniowie i uczennice szkół podstawowych (klasy 6-8) i ponadpodstawowych

Formy pracy:

praca indywidualna, grupowa i w zespole klasowym

Metody pracy:

pogadanka, burza mózgów, dyskusja sterowana, pytania sokratejskie

Materiały dydaktyczne:

materiały plastyczne, kartki do flipcharta, fragmenty z książki „Szkola bohaterek i bohaterów”, filmy „Day and Night” i „Drżące trąby”

1. Część wprowadzająca

Nauczyciel/nauczycielka wita się z uczniami, pyta o ich samopoczucie i podaje temat oraz cel lekcji.

2. Część główna

2.1 Nauczyciel/-ka przywołuje zapisy preambuły ustawy „Prawo oświatowe”:

Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności oraz Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - ZA PODSTAWĘ PRZYJMUJE UNIWERSALNE ZASADY ETYKI.

2.2 Nauczyciel/-ka cytuje parafrazę słów Marcina Hencza:

Nie ma dziecka, które zostało gejem, bo postanowiło tak na lekcji tolerancji. Są jednak tysiące dzieciaków, które próbowały popełnić samobójstwo, bo takie lekcje się nie odbyły.

Nauczyciel/-ka pyta dzieciaki, co sądzą na ten temat, jakie są ich refleksje. Dzieci dzielą się swoimi przemyśleniami.

2.3 Nauczyciel/-ka pyta uczniów i uczennice, jak się czują, po czym prosi, aby wyobrazili sobie taką sytuację:

Nie wiesz, co się z Tobą dzieje. Jesteś przecież chłopakiem/dziewczyną, a podobają Ci się osoby tej samej płci. Bardzo Ci z tym trudno i nie potrafisz się odnaleźć w zaistniałej sytuacji. Szczególnie, że Twoi rodzice nie są liberalni, a Ty jesteś z tzw. „dobrej rodziny”. Bardzo się starasz, ale nie możesz ukryć swoich potrzeb emocjonalnych i seksualnych. Koledzy i koleżanki ze szkoły to widzą i wyśmiewają się z Ciebie, szykanują Cię, obrażają. Są przy tym bardzo okrutni, nazywając Cię pedałem/lesbą. Boisz się chodzić do szkoły. Boisz się rozmawiać o tym z kimkolwiek. Boisz się, co będzie, i marzysz tylko o jednym. Żeby ten koszmar się skończył...

Nauczyciel/- lka prosi o chwilę refleksji i pyta uczniów/uczennice o to, co czuli, stawiając się w takiej sytuacji, czy doświadczyli kiedyś podobnej sytuacji lub

znają kogoś, kto takowej doświadczył. Dzieciaki dzielą się na forum klasy swoimi spostrzeżeniami.

2.4 W kolejnym ćwiczeniu dzieciaki wyjaśniają, co rozumieją przez pojęcie **dyskryminacja**. Swoimi refleksjami dzielą się za pomocą aplikacji Mentimeter (www.mentimeter.com). Nauczyciel/-ka podsumowuje spostrzeżenia i zbiera je w jedną całość. Dzieciaki oglądają animację „Drżące trąby” i dzielą się swoimi refleksjami na forum. Mówią, jakie wzbudził w nich emocje, co z niego wzięli dla siebie, po czym wszyscy wspólnie zastanawiają się nad tym, skąd bierze się dyskryminacja i dlaczego ludzie dyskryminują innych.

2.5 Nauczyciel/-ka podsumowuje całość na forum, a uzupełniając treści, mówi o mechanizmach obronnych, o tym, że to zranieni - ranią, skrzywdzeni - krzywdzą, o nasiąkaniu emocjami (jak gąbka - *można pokazać*). Nauczyciel/-ka czyta cytaty z III części Smoczej Straży, „Pana Widmowej Wyspy”:

Już rozumiem, dlaczego chowasz się w ciemności.

Tutaj możesz udawać, że ciągle się liczysz.

Dzieciaki dzielą się spostrzeżeniami.

2.6 Nauczyciel/-ka pyta o objawy dyskryminacji, młodzież podaje przykłady, dzieli się refleksjami. Pracując w grupach, dzieciaki zastanawiają się, jak można pomóc osobom dyskryminowanym. Swoje pomysły przedstawiają w dowolnej formie plastycznej, a o swojej pracy opowiadają na forum. Reszta klasy zadaje pytania, dochodzi do wymiany myśli i refleksji. Nauczyciel/-ka spina wszystko jedną klamrą, podaje rzetelne informacje i możliwości pomocy innym.

2.7 Dzieciaki oglądają animację „Day and Night” i dzielą się refleksjami na forum. Nauczyciel/-ka pyta dzieci, jak można radzić sobie z dyskryminacją, jakie znają sposoby i metody. Ci pracując w grupach tworzą tzw. „przepis na sukces” na karcie z flipcharta. Po kilku minutach prezentują swoje prace na forum (w formule lekcji online - udzielają odpowiedzi, pracując w grupach, dzięki np. narzędziu Google- Jamboard).

2.8 Nauczyciel/-ka uzupełnia całość miniwykładem i podsumowuje słowami:

*Nie bójmy się światła rozszczępiającego się na wszystkie kolory tęczy,
tylko mroku płynącego z ciemności.*

3. Dodatkowo:

- 3.1 Nauczyciel/-ka czyta fragment książki „Skoła bohaterek i bohaterów” mówiący o bohaterze książki „Cudowny chłopak”- Auggim (s. 32-33). Pyta swoich wychowanków, co znaczy, że *dobrze widzi się tylko sercem* i co biorą z tego fragmentu dla siebie. Dzieciaki dzielą się swoimi spostrzeżeniami z klasą na forum.
- 3.2 W ostatnim ćwiczeniu uczniowie/uczennice, pracując nadal w grupach, tworzą manifest antydyskryminacyjny. Forma pracy jest dowolna. Po kilku minutach prezentują swoje prace na forum.

4. Część podsumowująca

- 4.1 Po krótkiej pogadance nauczyciel/-ka podsumowuje oraz pyta uczniów, czego się dziś dowiedzieli i co biorą z zajęć dla siebie.
- 4.2 Nauczyciel/-ka dziękuję za współpracę, uważność i zaangażowanie, i zaprasza na kolejne zajęcia.